

Svatí nevěřící?

Milí kluci, už jste asi přemýšleli o tom, jaký je rozdíl mezi těmi, kteří chodí do kostela, a těmi, co do kostela nechodí. Vždyť přece musí existovat nějaká výhoda pro ty, kteří musí ráno vstávat, aby šli na mši sv., zatímco ostatní kamarádi ještě mohou spát, nebo jindy mohou ostatní ještě běhat po venku nebo doma sedět u počítače.

Ano, slyšíme o nebi jako odměně za to, co dobrého vykonáme. Ale je to nebe pro nás opravdu jisté? A co bude s těmi lidmi, kteří do kostela nechodí nebo v Boha nevěří? Je snad pro ně připraveno peklo, jak by z toho všeho mohlo vyplývat? Ono to tak jednoduché není. O nebe vskutku máme usilovat, jako o společenství s Bohem, které přináší opravdovou radost a štěstí a které nekončí. Ovšem nebe bude také společenství s lidmi, kteří budou všichni šťastni a to své štěstí budou s ostatními plně sdílet, protože si budou hodně blízko. To spojení s Bohem, ale právě také s lidmi, máme postupně vytvářet už zde na zemi. A to se všemi, i s těmi, kdo do kostela nechodí. Možná i s nimi se v nebi setkáme (dokonce máme chtít, aby i oni s námi v nebi byli).

Chodíci a nechodíci

Přemýšleli jste také o tom, proč takoví lidé třeba nenavštěvují bohoslužby? Možná proto, že je k tomu žádný z rodičů nebo prarodičů nevede. Nebo jeden z rodičů je nabádá, aby chodili, ale ten druhý to tak necí-

tí a sám do kostela nezavítá a také to „jde“ i bez toho – a je to jistě pohodlnější. To, že druzí nechodí do bohoslužby, ovšem neznamená, že by nutně museli být horší než křesťané, kteří takto svou víru praktikují. Ostatně, i sami ti „nechodíci“ to své „nechození“ někdy i tímto způsobem zdůvodňují, tedy že ti skalní křesťané jsou někdy horší než ostatní lidé. Ať už jsou tyto důvody oprávněné nebo ne. Ale každý z nás se může zamyslet a srovnat svůj způsob života s těmi druhými (pamatujme vždy na to, že srovnáváme často nesrovnatelné, protože každý je jiný a má jiné podmínky), když odmyslíme modlitby a účast na mši sv. Uprímně, je naše jednání lepší než těch, kteří do kostela nechodí? Není přinejmenším stejně nebo někdy i horší? Když takto zjistíme, že ti druzí tak špatní nejsou, máme se z toho radovat a vzít si z těch jejich lepších vlastností inspiraci, abychom i my jednali s větší láskou k druhým. My máme výhodu oproti oněm „nechodícím“ v tom, že si k tomu můžeme vyprosit posilu a pomoc od Pána

Boha v modlitbě a můžeme poznat příklady, které nám dali sám Ježíš a všichni ostatní, kdo šli v jeho šlépějích.

Pán Ježíš například v té věci, nad kterou se zamýšlíme, hovoří o soudu, který bude na konci časů, když „Syn člověka přijde ve své slávě“ (Mt 25, 31–45). Tehdy budou všechny národy, všichni lidé, nejen křesťané, souzeni podle toho, jak poskytli pomoc těm, kdo to potřebovali. Kdo vykonal skutky tělesného milosrdenství, jak bývají tradičně nazvány, tedy kdo pomohl hladovému, žíznivému, člověku s nedostatečným oblečením, tomu, kdo potřeboval zázemí na cestě, nemocnému, člověku ve vězení a jinak potřebnému, ten bude mít úděl „po pravici“ Kristově, tedy na té správné straně, na straně spásy, života, štěstí. Kdo takto nejednal, bude postaven na tu druhou stranu, která znamená odloučení od Krista, smutek, samotu, živoření.

Král v přestrojení

Co je důležité, je to, že Kristus bude posuzovat službu potřebnému jako službu sobě samému. Kdo tedy pomohl člověku v nouzi, pomohl samotnému Kristu. Je to jako v pohádce, kde se dobrý král přestrojí do žebráckého šatu a potom podle toho odmění ty, kdo mu pomohli, a naopak potrestá ty, kdo jím jako žebrákem pohrdli. Ti, kteří do kostela nechodí, ačkoli neví nebo nepovažují za nutné, že je třeba se modlit a chodit na mše sv., konají bohoslužbu, svým způsobem, když pomohou tomu, kdo potřebuje pomoc, poslouží tedy samotnému Kristu. A my, jestliže tu službu neposkytneme, i když se modlíme a účastníme se na bohoslužbě, můžeme být nepřijemně překvapeni, že ti druzí budou v okamžiku tohoto soudu na tom lépe než my.

Ať na naši výsadu, že můžeme být blízko Ježíši při mši sv. a při modlitbě, odpovídáme vděčností, kterou budeme vyjadřovat skutky lásky, pomocí bližnímu. Tímto způsobem budeme plynule pokračovat ve společenství s Kristem, které jsme budovali zde na zemi, i za hranici pozemského života, tedy ovšem toto společenství bude zcela zjevné a v plné nádhře. A to je vlastně svatost, která v nás má postupně růst. A jak z našeho textu vyplývá, této svatosti mohou dosáhnout i ti, kteří žijí bez modlitby (a možná se i nějak modlí) a bez mše svaté.

Foto: Kevin Carden, toa555 - Adobe stock

O PŘÁTELSTVÍ

Mnozí mají za to, že filozofie je suchou vědou založenou na pouhém rozumu a že city a emoce zde nemají místo. Jistě, například Immanuel Kant by toto očekávání asi splňoval. Jsou však i jiní myslitelé, kteří naopak s emocemi a láskou velice intenzivně počítají. Např. Angličan David Hume považuje za základ mravnosti člověka cit a Aristotelés se zase ve své nauce o mravních ctnostech zabývá tím, jak správně vychovávat lidská tíhnutí, city a emoce. Co je to láska a jak a co milovat řeší i Platon nebo sv. Augustin.

OTEC JAN KOBLÍZEK

Podíváme-li se na samotné slovo „filozofie“, zjistíme, že je to složenina ze dvou řeckých slov. Je zde „safia“ – moudrost a „filein“ – milovat (přátelským způsobem). Takže už samotný název pro vědu, kterou nazýváme „filozofie“, nese v sobě označení „láska“. Filozofie tak nesdružuje suché racionální úvahy o nějakých datech nebo není jakýmsi majetnictvím pravdy, kterou logicky uchopují. Je spíše správně orientovanou a vychovávanou touhou, která mně dovoluje krůček za krůčkem přibližovat se Pravdě, Dobru a Kráse. Jdu-li správně, nacházím tyto skutečnosti v Jednotě.

Úvah o lásce je mezi filozofy celá řada. Velmi podnětným je Aristotelův text osmé knihy jeho Etiky Nikomachovy. Nejprve se zde zabývá názory svých předchůdců a uvádí, že ti často nacházeli lásku i v neživé přírodě jako vzájemnou přitažlivost sil. Herakleitos tak mluví o vzájemné souhře protikladů nebo Euripidés praví, že „vyprahlá země miluje déšť“. Aristotelés ale hlavně pojednává

o lásce mezi přáteli. Rozlišuje tři základní typy přátelství. Prvním typem přátelství, tím, o který by nám mělo jít na prvním místě, je přátelství pro samotnou osobu přítele. Podle Aristotela jde o stabilní přátelství, protože spočívá v nezištnosti. Druhým typem je přátelství založené na nějaké výhodě či vzájemném prospěchu. Takovéto přátelství je mnohem méně trvalé. Jakmile pomíjí prospěšnost, kvůli které někoho považujeme za přítele, přátelství se rozpadá. Podobně je tomu i u třetího typu přátelství, které je založeno na rozkoši. Jakmile odchází zalíbení z druhého, krása a svěžest, pomíjí i přátelský vztah.

V této souvislosti si Aristotelés klade zajímavou otázku. Ptá se po tom, zda může vzniknout přátelský vztah i mezi špatnými lidmi, anebo zda může vzniknout jen mezi dobrými. Vzpomeňme si třeba na tu pasáž z Evangelia, kde se píše, že během lynčování Krista se Herodes a Pilát stali přáteli (Lk 23, 12). Aristotelés na tuto situaci od-

povídá tak, že takovéto přátelství je pouze podružným, není skutečným přátelstvím. Špatný člověk se tak přáteli spíše s mammonem nebo s pobavením, které mu ten druhý zprostředkovává, než s osobou toho druhého. Nejde tedy o přátelství, ale o jeho zdání. Skutečné přátelství totiž vyžaduje dobro v člověku samotném a touhu po dobru člověka druhého. A toto „dobré“ přátelství pak také plodí i vzájemný užitek a radost. Takže nepostrádá to, na čem jsou založeny ty „slabší“ typy přátelství.

Vidíme tak, že i podle Aristotelovy filozofie stojí za to usilovat o skutečná a krásná přátelství, protože jsou trvalá. A přitom se nemusíme bát, že bychom byli ochuzeni o bonus užítka a radosti.

„Představ si, že přes víkend má být čtyřicet stupňů.“
„To snad není možné...“
„Jo. V sobotu dvacet a v neděli taky dvacet.“

Foto: kiefepix, Studio Romantic - Adobe stock